

کالبد گشایی کاربردی

تالیف:

دکتر منصور سیاری

دانشیار بخش پاتولوژی

دانشکده دامپزشکی دانشگاه شیراز

کالبد گشایی کاربردی

تألیف: دکتر منصور سیاری

اعضای شورای کمیسیون تخصصی علوم کشاورزی و دامپزشکی: دکتر احمد لندی، دکتر امیر آیینه بند، دکتر آرش واسخ، دکتر عبدعلی ناصری، دکتر علی محمد آخوندعلی، دکتر رحیم پیغان، دکتر حسین حمیدی نجات.

ویراستار علمی: دکتر اناهیتا رضائی

ویراستار ادبی: دکتر پروین گلی زاده

ناشر: دانشگاه شهید چمران اهواز

چاپ اول: ۱۳۹۱

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: پ و صحافی: اداره چاپ و انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز.

شابک	۹۷۸-۶۰۰-۱۴۱-۲۰۰-۰
شماره کتابشناسی ملی	۴۵۸۸۰۹۰
عنوان و نام پدیدآور	کالبد گشایی کاربردی / تألیف منصور سیاری.
مشخصات نشر	اهواز: دانشگاه شهید چمران، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	ی، ۳۲۰ ص.: ۲۰۰ (ردیف)، ج ۱ (بخشی رنگی).
فروست	انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز، ۷۰۸۰.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۲۸۵ - ۲۸۹.
موضوع	کالبد گشایی دامی
موضوع	Veterinary autopsy
رده بندی دیویی	۶۳۶/۰۸۹۶۰۷
رده بندی کنگره	SF۷۶۹/س۹۷۲ ۱۳۹۵
سرشناسه	سیاری، منصور، ۱۳۳۲ -
شناسه افزوده	دانشگاه شهید چمران اهواز
وضعیت فهرست نویسی	فیبا

محل های فروش کتاب

اهواز: گلستان - شهر دانشگاهی - کتابفروشی دانشگاه شهید چمران اهواز.

تلفاکس: ۰۶۱-۳۳۳۳۱۰۷۲

تهران: خ. کارگر شمالی، خ. نصرت، خ. دکتر قریب نرسیده به خ. فرصت، پلاک ۱۱ - مؤسسه کتابپیران

تلفن: ۰۲۱-۶۶۵۶۶۵۱۰-۱۵

قیمت: ۱۸۰،۰۰۰ ریال

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

پیشگفتار

رمز موفقیت پیشگیری و کنترل بیماری‌ها، تشخیص صحیح آنان می‌باشد. یکی از روش‌های تشخیص بیماری در دامپزشکی، کالبدگشایی است. کالبدگشایی، علم به همراه تکنیک است. در بسیاری از موارد با کنار هم قراردادن تاریخچه دام، علائم بالینی و ضایعات پس از مرگ در روی لاشه، ماهیت بیماری مشخص می‌شود. در کالبدگشایی تشخیصی اطلاعات و آراختنای فرد عامل با نشانه‌های موجود در لاشه مورد بررسی قرار می‌گیرد. حاصل این فرایند دستیابی به تشخیص صحیح و اصولی است. این کار، مستلزم ذهن خلوت، جمع‌نگری و استفاده از کلیه معلومات جهت متمرکز شدن بر کشف مجهولات و رسیدن به نوع بیماری است. کاری شگرف، که بسیاری از اساتید آسیب‌شناسی، دامپزشکاران حرفه‌ای و کارشناسان خبره با کالبدگشایی، بیماری را با تجزیه، تحلیل علمی‌ها در یک یا چند اندام، با درک ارتباط منطقی و علمی بین آنها راه را برای درمان، پیشگیری و کنترل، هموار نموده‌اند. در بسیاری از موارد صحت عمل و تشخیص صحیح بیماری در کالبدگشایی توسط آزمایشات پاراکلینیکی بعد از انجام کالبدگشایی به اثبات رسیده است. انواع بیماری‌ها خسارت اقتصادی به صنعت دام وارد می‌کند. مراجعات فراوان به بخش آسیب‌شناسی دانشکده‌ها و درمانگاه‌های دامپزشکی جهت تشخیص بیماری و پیشگیری از تلفات واقعی است که نه تنها از نظر اقتصادی اهمیت دارد، بلکه به لحاظ بهداشت انسانی و بیماری‌های مشترک انسان و حیوان از جایگاه ویژه برخوردار است.

کتاب کالبدگشایی کاربردی مجموعه‌ای از مطالب علمی، کتب مرجع، مجلات علمی گوناگون و یا حاصل تجربیات نویسنده می‌باشد. مطالب کتاب

9

حاضر سال‌ها تدریس شده است. این کتاب ابتدا به روش انجام اصولی و استاندارد کالبدگشایی می‌پردازد. سپس مطالب علمی مرتبط با کالبدگشایی در همه اندامها جهت مطابقت دادن نشانی‌ها مورد دقت و بحث می‌دهد. هدف اولیه کتاب جهت‌دهی و متمرکز نمودن ذهن دانشجویان دامپزشکی و دامپزشکان حرفه‌ای به علائم واقعی و مشاهدات ظاهری بر روی لاشه جهت تشخیص صحیح بیماری بوده است. علیرغم تلاش وافر که جهت ارائه یک اثر بی‌نقص با بضاعت موجود انجام شده لیکن نظرات سازنده همکاران، کارشناسان و دانشجویان، کمک شایانی در جهت رفع کمبودها خواهد کرد.

در پایان از داوران ارجمند بخش آسیب شناسی دانشکده دامپزشکی جناب آقای دکتر اسماعیل زاده، سرکار خانم دکتر رضایی و هم چنین از ویراستار محترم سرکار خانم دکتر گلی زاده از دانشکده ادبیات سپاسگزاری و قدردانی می‌نمایم و همچنین از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه، و از کارکنان محترم انتشارات چاپ دانشگاه شهید چمران اهواز بابت تسهیل‌ها و همکاری آنان در امر چاپ تشکر و سپاسگزاری می‌نمایم.

«فهرست کتاب»

فصل اول: مقدمات کالبدگشایی

- ۱- مقدمه ۱
- ۲- تعریف کالبدگشایی ۳
- ۳- ابزار و مائل کالبدگشایی ۴
- ۴- مراقبت فرد ۴
- ۵- زمان، مکان و نور کالبدگشایی ۶
- ۶- روش تلف کردن ۸

فصل دوم: حقوق حیوانات

- ۱- حیوان و حقوق حیوانات ۹
- ۲- برنامه رفاه جهانی دام (حیوانی) ۹
- ۳- اصول رفاه حیوانی اسلامی ۱۰

فصل سوم: تغییرات پس از مرگ

- ۱- جمود نعشی ۱۳
- ۲- پرخونی ناشی از جاذبه زمین (هیپوستاز) ۱۴
- ۳- تولید بافتی ۱۶

فصل چهارم: شروع کالبدگشایی، باز کردن و بازرسی اندام ها

- ۱- اختلاف روش استاندارد و روش تشخیصی ۱۷
- ۲- روش خواباندن در کالبد گشایی ۱۷
- ۳- شروع کالبدگشایی ۱۸
- ۴- روش کالبدگشایی (باز کردن و بازرسی) ۱۹

فصل پنجم: ضایعات پوست

- ۱- ناهنجاری پوست ۵۵
- ۲- ضایعات کالبدگشایی بیماری‌ها در پوست ۶۴
- ۳- تومورهای پوست ۷۱
- ۴- تومورهای مزانشیمی پوست ۷۷

فصل ششم: ضایعات مفاصل

- ۱- ناهنجاری مفاصل ۸۱
- ۲- ناهنجاری در سر و صورت ۸۳
- ۳- تومورخوش خیم یافت استخوانی ۸۴
- ۴- تومورهای یافت همبند ۹۳
- ضایعات شبه تومور ۱۰۵
- ۱- بیماری‌ها ۱۱۳
- ۲- ضایعات دندان ۱۱۷
- ۳- غدد بزاقی ۱۱۹
- ۴- ضایعات انگلی در حفره دهانی ۱۲۰
- ۵- ضایعات حنجره ۱۲۲

فصل هفتم: ضایعات دستگاه گوارش

- ۱- ضایعات مری ۱۲۵
- ۲- ناهنجاری‌ها محوطه شکمی ۱۲۷
- ۳- اجسام خارجی ۱۲۷
- ۴- تومورهای معده ۱۳۶
- ۵- ضایعات روده‌ها ۱۴۱

- ۶- ناهنجاری‌های کبد ۱۴۲
- ۷- ضایعات کیسه صفرا ۱۵۴
- ۸- ضایعات لوزالمعده ۱۵۵
- ۹- مسمومیت‌ها ۱۵۸

فصل نهم: ضایعات قلب

- ۱- ناهنجاری‌های مادرزادی قلب ۱۷۵
- ۲- دیسترونی تغذیه‌ای در قلب ۱۸۱
- ۳- ناهنجاری‌های آنورت ۱۸۲
- ۴- کاردیو میوپاتی ۱۸۷
- ۵- تومورهای قلب ۱۹۵

فصل دهم: ضایعات دستگاه تناسلی

- ۱- سقط جنین ۱۹۷
- ۲- ضایعات جنین قبل، حین و پس از زایش ۱۹۸
- ۳- تومورهای دستگاه تناسلی ماده ۲۰۵
- ۴- تومورهای پستان ۲۰۷
- ۵- ضایعات دستگاه تناسلی نر ۲۰۸
- ۶- تومورها ۲۰۹
- ۷- هیپرپلازی پروستات ۲۱۲
- ۸- تومور پروستات ۲۱۳
- ۹- ضایعات دستگاه خارجی ۲۱۴

فصل یازدهم: ضایعات دستگاه تنفس

- ۱- ناهنجاری‌های مادرزادی قسمت‌های فوقانی ۲۱۷
- ۲- ضایعات انگلی ریه ۲۱۹

- ۳- بیماری‌های ریه ۲۲۰
- ۴- تومورهای دستگاه تنفس ۲۳۱

فصل دوازدهم: ضایعات دستگاه اعصاب مرکزی

- ۱- مغز ۲۳۴
- ۲- مخچه ۲۳۵
- ۳- ضربات وارده به نخاع ۲۳۸
- ۴- بیماری‌های عصبی ۲۴۰
- ۵- تومورهای عصبی ۲۴۵

فصل سیزدهم: دستگاه ادراری

- ۱- کلیه ۲۵۳
- ۲- ضایعات اتفاقی در سینه ۲۶۱
- ۳- سنگ‌های ادراری ۲۶۹
- ۲- ضایعات قسمت پایینی دستگاه ادراری ۲۷۲
- ۳- تومور دستگاه ادراری ۲۷۵

فصل چهاردهم: ضایعات اندام‌های حسی

- ۱- چشم ۲۷۹
- ۲- گوش ۲۸۰
- منابع ۲۸۵
- واژه نامه ۲۹۱

در بسیاری از مناطق کشور آزمایشگاه تخصصی برای کسب اطلاعات بیشتر در جهت تشخیص، درمان و نجات جان دام‌های بیمار، وجود ندارد. اکثر مواقع برای دامپزشک یا متخصص درمانگاه علی رغم استفاده از تاریخچه و علائم بالینی تشخیص قطعی بیماری، امکان پذیر نیست، بنابراین دام تلف می‌شود. در این حالت تنها وسیله تشخیص بیماری کالبدگشایی است. با کالبدگشایی صحیح راه پیشگیری از بیماری هموار می‌شود. شاید به نظر آید که در زمان حاضر که انواع کیت‌های تشخیصی، آزمایشات پاراکلینیکی ابداع شده است. کالبدگشایی به عنوان شیوه‌ای برای تشخیص، کم اهمیت جلوه نماید. هرگز چنین نیست، زیرا هر کدام جایگاه خود را دارند. ابتدا کالبدگشایی انجام و بعد تشخیص آزمایشگاهی مطرح است. تجربه ثابت کرده است که دامپزشکانی که با نگاه آسیب شناسی کالبدگشایی انجام داده و می‌دهند موفق‌تر بوده‌اند. در کالبدگشایی هیچ اندام و ضایعه‌ای را در لاشه نباید نادیده گرفت. زیرا بعد از حذف لاشه در بررسی به اعضاء امکان ندارد. فراوان اتفاق می‌افتد که سئوالاتی مطرح شده که آن اعضاء ممکن بود به تشخیص بیماری کمک نمایند. صاحب دام مدعی و برای فرد عامل مسئولیت آور است. در عمل باید از برش دادن بی هدف پرهیز نماییم. بعد از مشکوک شدن به انواع بیماری‌ها اعم از ویروسی، باکتریایی، انگلی، قارچی، متابولیک، مسمومیت و تومور با استفاده از منابع معتبر آن را تشخیص می‌دهیم. در مرحله بعد در حد ضرورت جهت تایید تشخیص از اندام‌ها و بسته به نوع تشخیص اولیه با رعایت اصول نمونه‌برداری، نمونه را به آزمایشگاه مربوطه ارسال می‌نماییم. کالبدگشایی موفق زمانی است که بعد از ارسال نمونه آزمایشگاه تشخیص صحیح را تایید نماید.